

Ügyszám: NAIH-5717-2/2022

.....részére

Ügyfélkapu útján

Tisztelt!

Ön az képviselőjében, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) konzultációs beadványt nyújtott be, amelynek tartalma, hogy az önálló bírósági végrehajtók az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) III. és IV. fejezetének személyi hatálya alá tartoznak-e.

A konzultációs megkeresésében kifejtette, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 250. § (1) bekezdése szerint a Magyar Bírósági Végrehajtói Karra (a továbbiakban: Kar) – a Vht.-ban foglalt eltérésekkel – a köztestületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Köztestületi törvény) 8/A. § (1) bekezdése szerint a köztestület a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A (3) bekezdés kimondja, hogy törvény meghatározhat olyan közfeladatot, amelyet a köztestület köteles ellátni.

A Vht. 250. § (2) bekezdése példalózó jelleggel sorolja fel a Kar feladatait.

A Fővárosi Ítéltábla a Pf.20596/2017/4. sz. határozatában már vizsgálta a Kar közfeladat-ellátói minőségét. A határozat indokolás szerint: *„az alperes – amelyre a Vht. 250. § (2) bekezdés folytán a köztestületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni – a Vht. 250. § (2) bekezdésében felsorolt, a végrehajtáshoz kapcsolódó feladatai ellátása során közfeladatot lát el. Ezért, mint az Infotv. hatálya alá tartozó egyéb közfeladatot ellátó szerv a kezelésében lévő, tevékenységére és gazdálkodására vonatkozó adatok közérdekű adatok, amelyeket az alperes bárki számára megismerhetővé kell tgyen.”*

A bírósági gyakorlat – a közhatalom gyakorlásával okozott kár körében – több esetben foglalkozott az önálló bírósági végrehajtók felelősségével, és a határozataikban kimondták, hogy az önálló bírósági végrehajtó közfeladatot lát el (Pécsi Törvényszék P.20274/2010/138.sz. határozat, Gyulai Törvényszék P.20101/2013/48. sz. határozat, Budapest Környéki Törvényszék G.40426/2017/45. sz. határozat).

Az szerint kérdéses, hogy kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában az önálló bírósági végrehajtók az Infotv. III. és IV. fejezetének hatálya alá tartoznak-e, azaz az önálló bírósági végrehajtókat terhelik-e mindazok az információszabadsággal összefüggő kötelezettségek, amelyek általában a közfeladatot ellátó szervezetet terhelik.

A Hatóság, a beadványában foglaltakra tekintettel, a következő álláspontot alakította ki:

A beadványában hivatkozott jogalkotási bizonytalansággal kapcsolatban a Hatóság felhívja a figyelmét az Alkotmánybíróság a Vht. egyes szakaszai alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról szóló 3076/2017. (IV.28.) AB határozatára (a továbbiakban: AB határozat), amely több helyen is kitér az önálló bírósági végrehajtó jogállására.

Az Indokolás IV. részének [28] bekezdésében az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokat teszi: *„A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 160. § (2) bekezdése alapján az egyedi vagyoni végrehajtás foganatosítása főszabályként a bíróság és a bírósági végrehajtó feladata. Ugyanezen törvény 162. §-a alapján a bírósági végrehajtó hatáskörében tett intézkedése mindenkit kötelez, míg a Vht. 225. § (2) bekezdése alapján a bírósági végrehajtó eljárása a bíróság eljárásával azonos. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapítja, hogy a bírósági végrehajtási eljárás lefolytatása az állami szuverenitás belső lényegéhez tartozó, közhatalom gyakorlásával együtt járó és az igazságszolgáltatás rendjéhez kapcsolódó állami funkció, amelynek célja bíróság vagy jogvitát eldöntő más szerv döntésének, illetve okiratoknak a hatékony, jogszerű és költségtakarékos végrehajtása. Bár a végrehajtásnak több szervezeti modellje ismert, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a szuverenitásból fakadó közhatalmi jellegét attól függetlenül megőrzi, hogy a jogalkotó milyen szervezeti kereteket határoz meg a bírósági végrehajtási eljárás lefolytatásához.”*

Az Indokolás V. részének [54] bekezdése szerint: *„Az Alkotmánybíróság e körben ismételten utal arra, hogy a végrehajtói működés az állam legbensőbb szuverenitásához tartozó közhatalmi funkció gyakorlása és a végrehajtók eljárásuk során közhatalmat gyakorolnak. A végrehajtók ugyanis részletesen megszabott eljárási rend keretei között és meghatározott díjazás fejében kizárólag végrehajtással összefüggő közfeladatokat láthatnak el.”*

Az Indokolás V. részének [57] bekezdése, 4.2. pontja az alábbiakat tartalmazza: *„Az Alkotmánybíróság az indítványozók e körben előadott kifogásaival összefüggésben ismételten utal arra, hogy a végrehajtó nem piaci szereplő, mert a bírósági végrehajtói működés elsődlegesen nem üzleti vagy hasznot hajtó tevékenység és nem a piac keresleti és kínálati elvei mentén működő vállalkozás (vö. jelen határozat indokolásának IV/4. pontjával), hanem az állami szuverenitás egyik ismérve és az igazságszolgáltatást kiegészítő, illetve az igazságszolgáltatáshoz szervesen kapcsolódó olyan közhatalmi funkció, amelynek során kötelező erejű és végrehajtható bírósági határozatokat az adós vagyoni és személyiségi jogait is korlátozó állami kényszer árán hajtják végre [Vht. 5. § (1)-(4) bekezdések]. A végrehajtó a végrehajtási cselekmények foganatosítása és a végrehajtási kényszer alkalmazása során alapvető jogokat is korlátozó közhatalmat gyakorol (Vht. 5-8. §). A végrehajtási eljárás bár önálló eljárás, mégis szervesen kapcsolódik a bíróság alapeljárásához és kihathat a bíróságok döntéseinek és ítélezési tevékenységének megítélésére is.”*

Ahogy kifejtésre került, az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtási cselekmények foganatosítása és a végrehajtási kényszer alkalmazása során közhatalmat gyakorol.

A fenti megállapítások alapján a Vht. rendelkezéseiből levezethetően és az AB határozatban kifejtettek alapján az önálló bírósági végrehajtó a Vht. által ráruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladatai ellátása során közfeladatot lát el.

A közérdekű adatok megismerésének a szabályai kapcsán az Infotv. a közfeladat ellátásának a címzettjei között egyértelműen megemlíti a szerv mellett a személyt is: *„26. § (1) Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.”*

A fentiekből levezethető, hogy a jogalkotó egyértelműen feladatközpontúan rendeli alkalmazni a közhatalom gyakorlását, nem pedig szervhez, személyhez rendelve.

Az Alkotmánybíróság a 3026/2015. (II. 9.) AB határozatában elvi értelemben kimondta, hogy „az Alaptörvény 39. § cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – [...] egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol”.

Összegezve megállapítható, hogy az önálló bírósági végrehajtók, mint közhatalmat gyakorló személyek, közfeladatot látnak el, amely során az Infotv. személyi hatálya alá tartoznak.

A Hatóság felhívja szíves figyelmét, hogy – az eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségességére, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, elektronikus aláírás szerint

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár